

MALMÖ HÖGSKOLA

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 12 oktober 2011

Utskriftsvänlig pdf-fil

[Läs mer idrottshistoria idrottsforum.org](http://idrottsforum.org)

Vi har vid några tillfällen haft anledning att reflektera kring det engelska bokförlaget Routledge och dess utgivningspolitik. Routledge är sannolikt världens främsta idrottsvetenskapliga förlag, med en rikhaltig utgivning av böcker och tidskrifter som behandlar snart sagt alla tänkbara aspekter av sport. Det vi från och till har irriterat oss på, och luftat i dessa spalter, är hur förlaget strategisk använder tidskrifts- respektive bokförlaget för att dubbelpublicera texter till synes i syfte att maximera intäkterna. Att man ibland väljer att publicera som antologi något enstaka tidskriftsnummer är inget att förvånas över. På senare tid har det dock blivit uppenbart att det inte alltid handlar om att det är särskilt bra material som förtjänar större spridning. Men en annan tendens som vi ser alltför exempel på är att man publicerar böcker, monografier, först i tidskriftsformatet, där varje kapitel blir en "artikel", och ett år senare eller så i bokformat. Och med tanke på det som någon hävdade nyligen, att publiceringen av vetenskapliga tidskrifter är ett geschäft som inte står Rupert Murdoch's publiceringsverksamhet långt efter i brist på moral, så kan man fundera lite mera på detta. Dock inte här, för här ska vi introducera en recension av en Routledgebok som en gång var ett temanummer av Routledgetidskriften *Israeli Affairs*. Hans Bolling har läst *Sport, Politics and Society in the Land of Israel: Past and Present* som sammanställts av Yair Galily och Amir Ben-Porat, ett exempel på tidskriftsnummer som inte riktigt förtjänade att marknadsföras också som bok.

En bok utan ambitioner

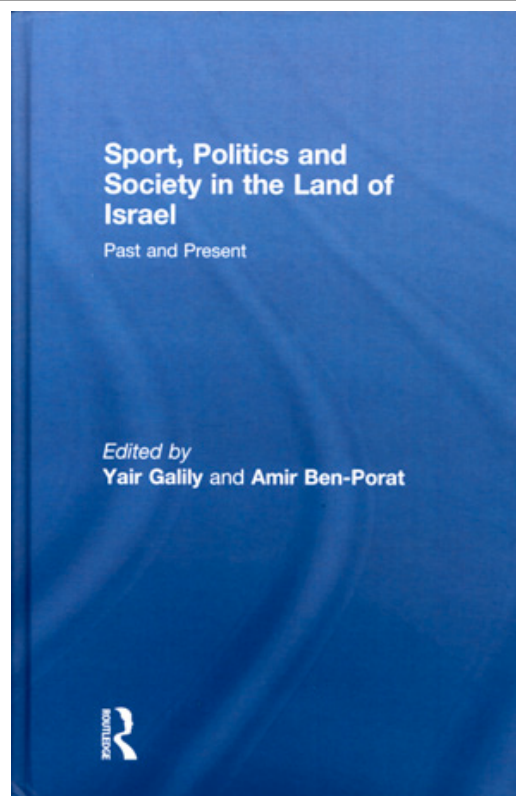
Hans Bolling

Historiska institutionen, Stockholms universitet

Yair Galily & Amir Ben-Porat (red)
Sport, Politics and Society in the Land of Israel: Past and Present
166 sidor, inb.
Abingdon, Oxon: Routledge 2009
ISBN 978-0-415-47927-1

År 1570 publicerade Abraham Ortelius den första moderna atlasen *Theatrum orbis terrarum*. Den visar upp världen som en dispartat men ändå sammanhängande helhet bestående av olika delar. Det är självklart att man som sentida betraktare kan ha invändningar mot den skandinaviska halvöns något bulliga form, tycka att Sydamerika har ett något udda utseende och småle åt Terra Australis Nondum Cognita, den stora okända kontinent som man trodde fanns längst i söder. Men på det stora hela taget skiljer sig de kartor som presenteras inte från de som finns i de atlaser som ges ut i dag. Världsdelar och regioner har fått sina namn och placering sinsemellan. Den stora skillnaden – bortsett från principer för kartprojektion – liksom när jag jämför min skolatlas med den senaste jag köpte handlar om vad man kallar och hur man definierar organisatoriska enheter, det vill säga de gränser som ritas upp och underhålls av människor.

Det är tveksamt om något av de områden människor skapat har varit lika omtvistat som det Ortelius kallar Palestina vel Terra Santa (det heliga landet). Det finns, och har åtminstone allt sedan Abraham lämnade Ur funnits, oförenliga ståndpunkter om hur detta områdes gränser ska ritas upp och vilka människor som ska ha rätt att leva inom dem. Den som har åsikter om denna del av världen, oavsett vilka, kan räkna med att mötas av upprörda

meningsmotståndare. Det är något som man som läsare av den av Yair Galily och Amir Ben-Porat redigerade antologin *Sport, Politics and Society in the Land of Israel: Past and Present* slås av med en gång. Av bokens titel förleds man att tro att det handlar om en bok som spänner över lång tid och en uppsjö av befolkningskonstellationer förhållande till idrott. Men redan i första meningen, ja faktiskt de första orden, sänks ambitionsnivån rejält. *Sport, Politics and Society in the Land of Israel* handlar om "The state of Israel". Fullt tillräckligt i sig för en bok, men långt magrare än vad titeln antyder, även om en djupare diskussion om gränsdragningars betydelse för idrotten saknas trots att boken har såväl politik som samhälle i titeln.

Bidragen i antologin behandlar tillsammans hela 1900-talet men inskränker sig med ett undantag till idrott med koppling till den dominerande befolkningsgruppen i den efter andra världskriget skapade nationalstaten Israel. Ämnesfördelningen säger något inte bara om vilket intresse som redaktörer och författare har och vilka institutioner de stammar från utan även om maktförhållandena inom det geografiska område som behandlas. Författarnas förståelse för sitt studieobjekt bygger på två premisser, dels en kronologisk uppdelning på tre perioder: den palestinska perioden, nationalstatens första tid samt den mogna nationalstaten, dels att idrotten i staten Israel – vilket känns igen från många andra berättelser om idrottens utveckling i olika regioner och nationer med snäva idrottsbegrepp – har utvecklats från en fritidssysselsättning för ett fåtal "sportfänar" till en allomfattande passion. Den sistnämnda tesen beläggs framför allt genom studier av idrottens förekomst i press.

Idrotten i Palestina och Israel har framför allt utmärkts av ett nära förhållande mellan idrott och politik. Den israeliska (judiska) idrotten är helt enkelt till största delen organiserad efter politiskt-religiösa linjer genom de organisationer som varit ledande inom dess idrott allt sedan 1900-talets första decennier: Maccabi, Hapoel. Betar och Elizur. Två av uppsatserna i antologin fokuserar också på dessa fenomen. Först har vi "Maccabi versus Hapoel: The political divide that developed in sport in Eretz Israel, 1926–1935" som behandlar konflikten mellan den borgerliga (förment apolitiska men djupt sionistiska) Maccabi-rörelsen (1912) och arbetarrörelsens Hapoel (1926). Därefter följer ett kapitel som behandlar den i det revisionistiska lägret rotade Betar-rörelsen: "Betar: Sports and politics in a segmented society", en rörelse vars anhängare fortfarande intar en kompromisslös hållning till andra grupper inom det israeliska samhället, i.e. är djupt anti-arabisk. När AIK sommaren 2006 sålde sin ghanesiske mittfältstjärna Derek Boateng till Betar Jerusalem rapporterades det i pressen om att tal om att värva en arabisk spelare till klubben hade lett till våldsamma protester.

» *Bidragen i antologin behandlar tillsammans hela 1900-talet men inskränker sig med ett undantag till idrott med koppling till den dominerande befolkningsgruppen i den efter andra världskriget skapade nationalstaten Israel.*

Det är inte bara den interna idrotten i Israel som är djupt politiserad, även i ett internationellt perspektiv har idrottsutövare från staten Israel rört upp känslor. Israel har t.o.m. tvingats/fått lov att byta världsdel idrottsligt. Utan att på ett avgörande sätt förändra sina gränser flyttade landet nämligen från 1970-talets andra hälft från Asien, via Oceanien till Europa. Förklaringen är givetvis politisk och inte geografisk. Det har inneburit det blivit lättare för landets idrottsutövare att tävla internationellt men och till mindre internationella framgångar. Inför fotbolls-VM 1958 var Israel t.ex. nära att få spela i slutturneringen i Sverige, landet var faktiskt kvalificerat efter att fyra asiatiska och afrikanska länder – Indonesien, Sudan, Turkiet och Egypten – lämnat w.o. när de skulle möta Israel. Fifa ansåg dock att ett lag inte skulle kunna kvala in till VM utan att sparka en enda boll och ordnade därför i all hast ett extrakval. De grupptvåor som ville ställa upp fick dra lott om chansen att VM-kvala på nytt mot Israel – och lotten föll på Wales som enkelt besegrade Israel med 4–0 sammanlagt och första och hittills enda gången kvalificerade sig för fotbolls-VM. I kvalet till VM i Mexiko 1970 gick det bättre, Israel tog den asiatiska VM-platsen efter att ha besegrat Nya Zeeland och Australien (övriga lag som deltog i kvalet var Japan, Sydkorea och Rhodesia), väl i Mexiko blev man dock utslagna i gruppspelen efter att bl.a. ha spelat 1–1 mot Sverige. Sedan 1994 är Israel dock medlem av det europeiska fotbollförbundet Uefa och har aldrig varit nära ett internationellt fotbollsmästerskap, vilket framgår av uppsatsen "Running Nowhere": National identity and media coverage of the Israeli football team's attempt to qualify for EURO 2000".

Det är inte enbart när det gällde vad boken famnar som denne recensent blev besviken. Jag hörde en gång en utrikeskommentator på tv melankoliskt konstatera, att när det handlade om Mellanöstern fick pessimisten alltid rätt. Samma sak skulle kunna sägas om *Sport, Politics and Society in the Land of Israel*. Det är nämligen en bok helt utan ambitioner. Det rör sig istället helt om ett återutgivande av ett antal uppsatser som tidigare publicerats som ett temanummer av tidskriften *Israeli Affairs*, en tidskrift som liksom denna bok ges ut av Routledge. Att *Sport, Politics and Society in the Land of Israel* över huvud taget publicerats i bokform handlar troligtvis mest om att företaget bakom såväl bok som tidskrift sett en möjlighet att öka sina intäkter utan någon arbetsinsats att tala om. Huvudintrycket boken ger är tyvärr att det rör sig om ett temanummer av en tidskrift till vilken redaktörerna har haft förtvivlat svårt att få in bidrag. Oavsett hur gränser definieras och vilka befolkningsgrupper som inkluderas så tycker jag att idrotten i Palestina vel terra santa förtjänar en bättre genomgång än denna.

 Hitta bästa pris på boken hos Prispallen.se

 Kjøp boken fra Capris.no

 Sammenlign priser på bogen hos Pensum.dk

 Buy this book from Amazon.co.uk

 Buy this book from Amazon.com